

Reštaurácia

Liptovský Mikuláš

architekti.sk

Drevený Baťa?

Som architekt. Súčasne aj lyžiar, turista, športovec... Mám veľmi rád svoju prácu a o nič menej slovenskú prírodu a krajinu (najmä jej zachované zvyšky, ktoré ešte nestratili čaro svojho pôvodného majestátu). Preto si neodpustím krátky úvod venovaný trochu širším súvislostiam.

Nepáči sa mi obrovský tlak na extrémne intenzívnu výstavbu priamo v cennom prírodnom (horskom) prostredí. V princípe sú možné dve cesty ako sa postaviť k trendu extenzívneho rastu, ktorý nás pravdepodobne ešte chvíľu bude sprevádzať:

Zastavať hory, svahy a urobiť z nich nové „urbanizované“ komerčné športoviská, vrátane všetkých obslužných a ubytovacích kapacít priamo „na svahoch“. Nahradiť prírodné prostredie zastavaným, priamo „hore na horách“.

Alebo použiť iný prístup. Keď už musíme robiť nové zásahy v prírodnom prostredí, skúsiť obmedziť výstavbu v zraniteľnom prírodnom prostredí. Redukovať ju na najnevyhnutnejšiu športovú infraštruktúru a servisné funkcie v dôsledne zváženom rozsahu. Naopak, „apre ski“ a ostatné spoločenské, voľnočasové, a iné atrakcie a ubytovacie kapacity rozvíjať v sídlach v údolí alebo v ich bezprostrednej blízkosti.

Jednoducho – šport „hore na horách“ a spoločenský život „dole“ v sídlach. Využívať jestvujúcu infraštruktúru, rozvíjať a zlepšovať služby priamo tam, kde už sú vybudované základy technickej i socioekonomickej infraštruktúry. Vykonávať športové a turistické aktivity v krásnom prírodnom prostredí (čo najšetrnejšie, s čo najmenším dopadom na krajinu). Následné spoločenské aktivity umiestňovať zas v jestvujúcich sídlach v podhorí.

Súčasný extenzívny „developing“ má podobu značne bezohľadného využívania všetkých možností extenzívnej realitnej expanzie. Bez ohľadu na mieru, kvalitu, ochranu a zachovanie toho, čo sa už nedá navrátiť – úžasnej krajiny. Práve príroda a krajina boli iniciátormi, prečo ľudia sem začali chodiť a prečo je územie atraktívne.

Recenzovaná reštaurácia Pinus je prvým dokončeným objektom rozsiahleho, novobudovaného rezortu, ktorý má ambíciu poskytovať širokú sieť služieb a ubytovania pre turistov.

Nájdeme ju na najjužnejšom cípe (na konci) urbanizovaného územia Liptovského Mikuláša. Začína tu Demänovská dolina – prístup do najväčšieho lyžiarskeho strediska na Slovensku Chopok/Jasná. Poloha je strategická. Priamo pri ústí cesty, ktorou prichádzajú (a odchádzajú) všetci návštevníci strediska.

Pinus má podobu striedmeho prízemného objektu. Sendvičovú fasádu uzatvára vonkajší obklad z vertikálne orientovaných smrekovcových lamiel. Drevo je tiež hlavným konštrukčným materiá-

lom celej stavby. Drevostavba sa však dosť výrazne líši od toho, s čím sa po cestách po Slovensku bežne stretávame. Na rozdiel od pseudoromantických „kolíb“ a dreveníc, slúžiacich podobnému účelu, sme pri návšteve našli „normálnu“, sebavedomú „modernú“ konštrukciu, ktorá netrpí historickými reminiscenciami a ponúka aj niečo navyše, ako je obvyklý medzinárodný štandard (v dobrom zmysle slova). Architekti pracujú so súčasnými výrazovými prostriedkami. Uprednostňujú skôr konštrukčnú logiku. Priznávajú použité prvky, riešenia a materiály.

Zaujalo aj technické riešenie. Konštrukcia, ktorú architekti navrhli, nie je určená iba pre tento konkrétny objekt. Ambície autorov sú rozsiahlejšie. Už niekoľko rokov vyvíjajú modulárny systém buniek, ktoré fungujú ako stavebnica. Dajú sa vyrobiť precízne, bez ohľadu na poveternostné vplyvy a ročné obdobia, v chránenom prostredí dielni a následne rýchlo zložiť na mieste suchým spôsobom.

Asociácia: Tak ako Karfík s Baťom vytvorili „svoj“ systém betónového skeletu, ktorý sa stal základom pre veľký rozsah praktických realizácií, tak autori recenzovanej stavby vytvorili „svoj“ drevený modulárny systém, ktorý má nepochybne tiež veľký potenciál praktického využitia (aj smerom do budúcnosti). Riešenie je založené na drevených lineárnych trámových nosníkoch, spájaných pomocou oceľových styčných prvkov do rámových elementov, z ktorých je možné budovať univerzálnym spôsobom rozsiahlejšie priestorové štruktúry. Jednoduchá myšlienka, avšak fyzicky už „dotiahnutá“ do reálnej „koncovky“, aj s bonusom patentovej ochrany.

Dielom architektov nie je len recenzovaná reštaurácia. Je to niečo viac. Systém, nástroj, ktorý umožňuje omnoho širšie praktické možnosti uplatnenia...

Realizovaný objekt je jednopodlažný. V centrálnej časti zvýšený svetlíkom. Ten slúži na lepšie presvetlenie a komfortnejšie odvetranie priestorov, ako aj na zvýšenie priestorovej „vzdušnosti“ cen-

tra reštauračnej časti. Nachádza sa tu tiež salónik s denným barom a veľký detský kútik. V strede dispozície našiel svoje miesto oheň v podobe veľkého krbu, spríjemňujúceho atmosféru v sychravých dňoch. V lete poteší vodný prvok v podobe jazierka, aj s rozľahlou vonkajšou terasou nad ním.

V úlohe hodnotiaceho architekta som mal pri návšteve reštaurácie Pinus celkom dobrý pocit. Objekt, jeho forma i použité konštrukcie a materiály sú nielen zaujímavo navrhnuté, ale vo svojej elementárnosti a čistote priestory aj „dobro vyzerajú“ a majú nesporný architektonický šarm.

Architekti zašli ďalej, ako je obvyklé pri podobných zadaniach. Vyvinuli nový konštrukčný systém. Je to však tiež iba nástroj. O kvalite výsledku rozhoduje primeranosť a cit pri jeho použití. Autorom sa to v tomto prípade podarilo. Minimálne v tom, že zo stavby je cítiť, že niekto dopredu rozmýšľal. Že konštrukcia, použité prvky a detaily sú primerané, dobre premyslené aj zvládnuté v realizácii. Že výsledok neurazí ani kultivovaného a zorientovaného návštevníka. A že aspoň takto by mal vyzerat „dobrý štandard“ gastronomických objektov, s ktorými sa môžeme stretnúť pri potulkách za turizmom a športom po Slovensku.

Použitý spôsob výstavby i architektúry by mohol byť jednou z možností ako znížiť záťaž na krajinu:

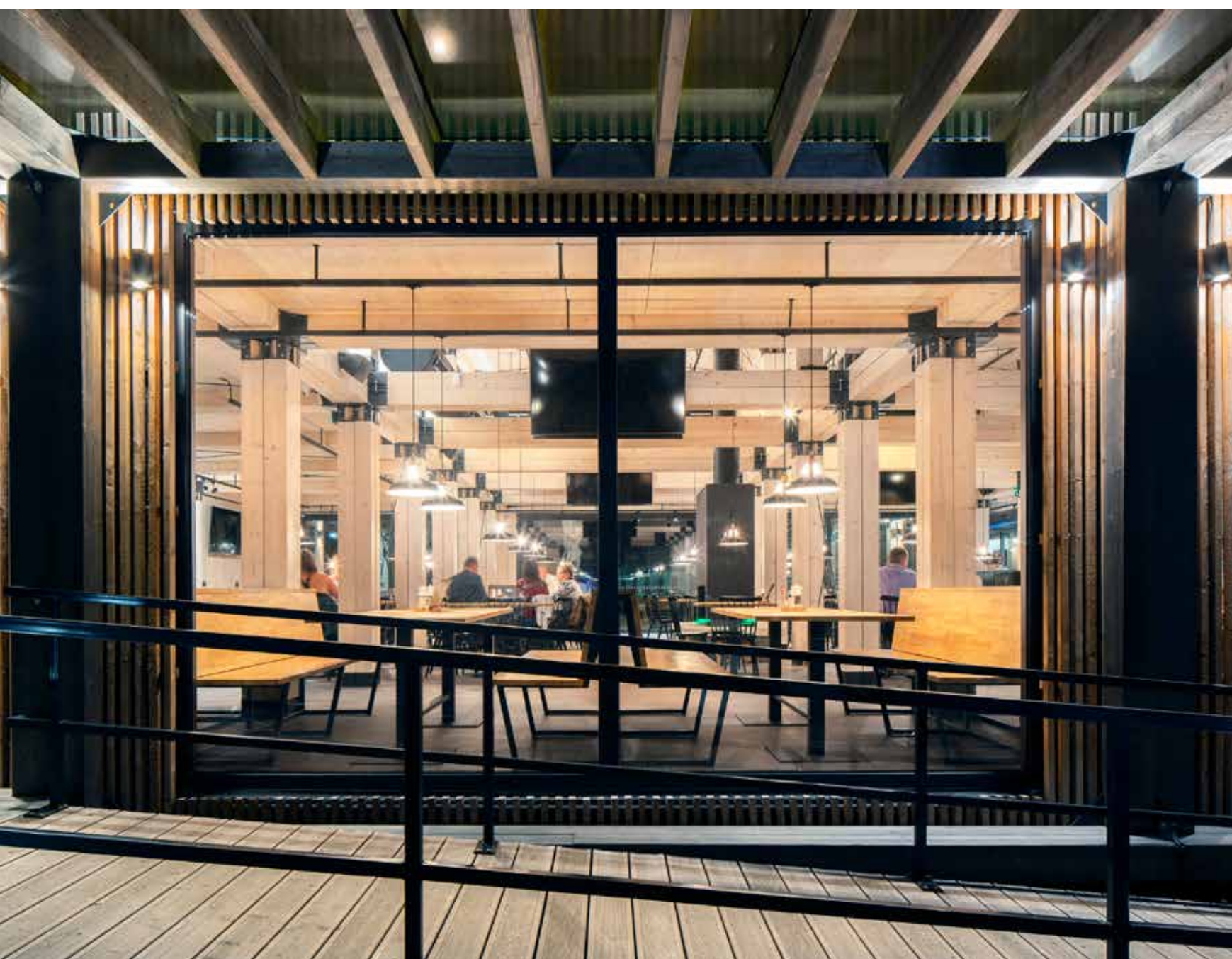
- nestavať „hore“ na horách, ale dolu v sídlach,
- stavať rýchlo, ekologicky a podľa možností s čo najmenšími environmentálnymi dopadmi,
- stavať podľa možností reverzibilne, aby sa stavba po splnení svojej úlohy dala odstrániť (aby zanechala v krajine čo najmenšiu fyzickú stopu),
- stavať dobre fungujúce veci, striedmo a pritom „s vkusom“, so štandardom zodpovedajúcim dobe, ľahko adaptabilné a prispôsobiteľné neustále sa meniacim podmienkam.

Zdá sa mi, že reštaurácia Pinus by mohla byť príkladom dobrej architektúry, ktorá to vo viacerých aspektoch má nakročené správnym smerom.

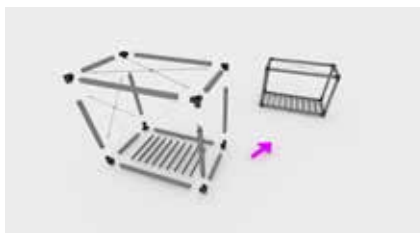
Aj takto by mohli vyzerat štandardné stavby poskytujúce základný gastroservis pre (motorizovaného) pútnika cestujúceho po Slovensku. Lebo o kvalite architektúry spoločnosti nesvedčia iba výnimočné ikonické stavby, ale aj úroveň „štandardných“ úžitkových objektov.

Ak by toto mala byť úroveň nového štandardu, mohli by sme byť radi. Lebo je úplne porovnateľná so štandardom v „normálnom“ (vyspelom) svete (aj s regionálnym autorským vkladom).

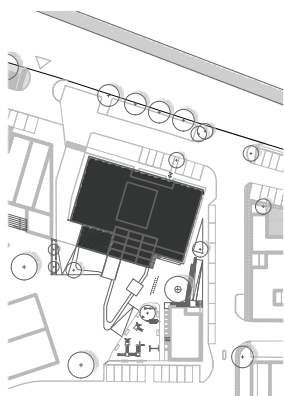
Štefan Moravčík

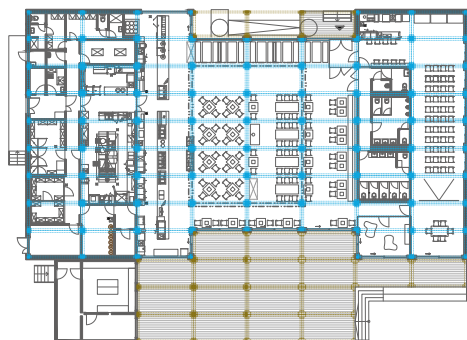

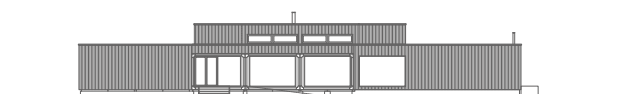
Schémy konštrukcie

Situácia

Pôdorys 1. np

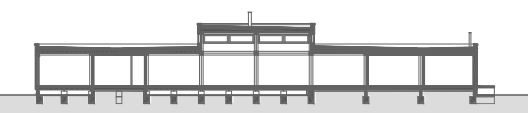
Pohľad východný

Pohľad južný

Rezy priečne

Rez pozdĺžny

Pinus restaurant, Demänovská cesta 584, Liptovský Mikuláš

Investor: X-Home

Autori: architekti.sk / Martin Rezník, Matúš Polák, Juraj Makový, Tomáš Justinič

Projekt: 10. 2018 – 08. 2019, realizácia: 06. 2019 – 10. 2019

Plocha pozemku: 5 000 m², úžitková plocha: 860 m²

Stavebné náklady: 1,5 mil. EUR

Foto: Tomáš Manina

Martin Rezník

*1980 Liptovský Mikuláš
°2004 FA STU Bratislava

Matúš Polák

*1978 Trenčín
°2004 FA STU Bratislava

Juraj Makový

*1988 Martin
°2012 FA STU Bratislava

Tomáš Justinič

*1978 xxx
°2003 xxxxx

www.architekti.sk